

MINISTARSTVO FINANSIJA I SOCIJALNOG STARANJA
DIREKTORAT ZA EKONOMSKU I RAZVOJNU POLITIKU

MJESEČNI MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

MAJ 2021

KLJUČNE PORUKE

- Rastuće potrošačke cijene hrane širom svijeta
- Rast industrijske proizvodnje za četiri mjeseca 16,0%
- Prosječna inflacija za četiri mjeseca iznosila 0,5%
- Stopa nezaposlenosti ZZCG na kraju aprila 24,3%
- Prihodi budžeta za četiri mjeseca su iznosili 491,8 mil.€ i viši su 0,7% u odnosu na plan
- Rast kreditne aktivnosti banaka u aprilu 6,2% na godišnjem nivou, uz rast depozita od 5,2%
- Rast izvoza roba 18,3% za četiri mjeseca 2021.
- Neto priliv SDI za četiri mjeseca 120,2 mil.€

Međunarodno okruženje

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u kratkoj publikaciji¹ upozorio na rastuće cijene hrane u svijetu i predstavio mogući uticaj na potrošačke cijene, odnosno inflaciju. Usljed oporavka globalne ekonomske aktivnosti, došlo je do velikog rasta agregatne tražnje, a sa tim i do rasta cijena sirove nafte i poskupljenja pomorskog transporta. Dodatno, proizvođačke cijene su u porastu zbog suše u ključnim zemljama izvoznicama hrane i značajnog pada žetve, uključujući Argentinu, Brazil, Rusiju, Ukrajinu i SAD. Sveukupno, MMF procjenjuje međunarodni rast cijena hrane od 25% u 2021. u odnosu na 2020, sa uticajem od oko 3,2 p.p na globalne potrošačke cijene hrane. Kako MMF navodi, uticaj porasta cijena hrane mogao bi biti značajno veći za rastuću inflaciju u zemljama u razvoju, zbog visoke zavisnosti ovih zemalja od uvoza hrane, ali i zbog činjenice da potrošači u ovim zemljama komparativno veći dio svog dohotka troše na hranu u odnosu na razvijene zemlje.

Realni sektor i inflacija

U aprilu 2021. je ostvaren visoki rast i oporavak dolazaka i noćenja u turizmu, nakon pada u prva tri mjeseca godine, zbog više osnove iz prvog kvartala 2020, kada nije bilo pandemije Covid-19. Pad noćenja u turizmu, u kolektivnom smještaju, za 4 mjeseca 2021. iznosio je 25,4% g-n-g. Promet robe u trgovini na malo je u prvom kvartalu 2021. niži 7,2% u odnosu na isti kvartal 2020, posmatrano u stalnim cijenama, dok je u aprilu zabilježen visoki godišnji rast od 28,3%. Industrijska proizvodnja je za prva četiri mjeseca 2021. zabilježila godišnji rast od 16,0%, pri čemu je rast opredijelila veća proizvodnja električne energije (46,6%), dok su podsektori 'prerađivačka industrija' i 'vađenje rude i kamena' zabilježili pad od 2,0% i 13,8%. Potrošačke cijene u periodu januar-april 2021, u poređenju sa istim periodom 2020, u prosjeku su više za 0,5%. Najveći pozitivni doprinos kretanju domaćih potrošačkih cijena pružile su cijene hrane i bezalkoholnih pića (0,6 p.p). Nakon stope inflacije od 0,0% u prvom kvartalu godine, cijene su u aprilu 2021. zabilježile godišnji rast od 2,2%.

Zaposlenost i zarade

Prosječan broj zaposlenih je za prva četiri mjeseca 2021. iznosio 156.110 i niži je 17,3% na godišnjem nivou. Prema ZZZCG, na kraju aprila tekuće godine evidentirano je 56.431 nezaposlenih, što je za 16,5 hiljada više u odnosu na april 2020. i gotovo 9 hiljada više u odnosu na kraj 2020. Rast nezaposlenosti rezultirao je ne samo padom zaposlenosti, već i uslijed povećanog broja prijava na evidenciju, kako bi se ostvarila prava po osnovu mjera podrške Vlade. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZZCG na kraju aprila 2021. iznosi 24,3% i viša je 7,1 p.p na godišnjem nivou. Prosječna neto zarada za prva četiri mjeseca 2021. je iznosila 529€ i veća je 1,1% u odnosu na isti period 2020, dok je prosječna penzija u aprilu iznosila 293€ i bilježi rast od 1,6% na godišnjem nivou.

¹ <https://blogs.imf.org/2021/06/24/four-facts-about-soaring-consumer-food-prices/>

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta u periodu januar - april 2021. godine iznosili su 491,8 mil.€ i manji su za 8,5 mil.€ ili 1,7% g-n-g kao posljedica ograničene privredne aktivnosti uslovljene pandemijom u tekućoj godini, nasuprot pozitivnim makroekonomskim kretanjima u prvom kvartalu prethodne godine. U poređenju sa planom, prihodi su veći za 3,5 mil.€ ili 0,7%, prvenstveno usljed veće naplate prihoda po osnovu poreza na dobit pravnih lica, čije je ostvarenje iznad plana za 13,4 mil.€ ili 38,0%, što predstavlja indikator visokog stepena poreske discipline i u uslovima pandemije. Izdaci budžeta u periodu januar – april 2021. iznosili su 633,9 mil.€ i u odnosu na planirane manji su 8,7%, dok su u odnosu na isti period 2020. godine veći 1,8%. Za četiri mjeseca 2021. godine ostvaren je deficit budžeta u iznosu od 142,0 mil.€ ili 3,1% BDP-a, koji je 31,0% manji u odnosu na planirani.

Finansijski sektor

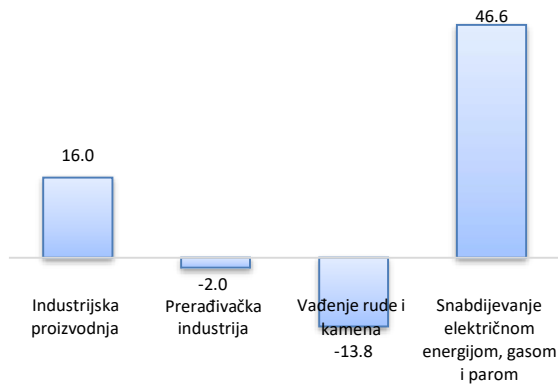
Tokom prva četiri mjeseca 2021. godine, bankarski sektor je očuvao stabilnost, sa ostvarenim neto profitom crnogorskih banaka od 18,2 mil.€ (godišnji rast 6,5%). CBCG je krajem maja donijela deveti paket mjera u cilju ublažavanja posljedica pandemije. Ukupni krediti su na kraju aprila 2021. godine iznosili 3.295,3 mil.€ i ostvarili su godišnji rast od 6,2%. Krediti privredi su ostvarili rast od 3,0%, dok su krediti stanovništvu porasli 2,1%. Zabilježen je i nastavak rasta depozita od 5,2%, koji su u četvrtom mjesecu 2021. iznosili 3.485,0 mil.€. Tome je doprinio rast depozita privrede od 4,3% i stanovništva od 1,3%. Tokom četiri mjeseca tekuće godine pogoršan je kvalitet kreditnog portfolija, pri čemu nekvalitetni krediti banaka u aprilu iznose 181,8 mil.€ i bilježe rast od 11,6% na godišnjem nivou. Učešće nekvalitetnih u ukupnim kreditima u aprilu 2021. iznosi 5,52% (rast 0,3 p.p g-n-g). U aprilu je u blokadi bilo 19.193 dužnika, dok je ukupan dug po osnovu koga je izvršena blokada računa iznosio 823,6 mil.€ (godišnji rast od 28,5%).

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Spoljnotrgovinska razmjena u periodu januar – april 2021. iznosila je 764,4 mil.€ (pad 4,6% g-n-g). Izvoz roba u vrijednosti od 135,2 mil.€ povećan je za 18,3%, zbog izvoza električne energije, sa godišnjim rastom od 17,5 mil.€, duvana i duvanskih proizvoda 2,0 mil.€, raznih gotovih proizvoda 2,0 mil.€ i medicinskih proizvoda 1,4 mil.€. Uvoz roba u vrijednosti 629,2 mil.€ je u padu 8,4% g-n-g, zbog smanjene lične i investicione potrošnje. U strukturi uvoza najviše su zastupljeni mašine i transportni uređaji u vrijednosti od 139,1 mil.€ (pad 6,0%) i prehrambeni proizvodi 127,2 mil.€ (pad 10,0%).

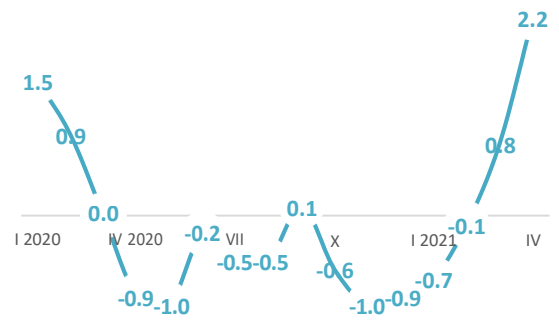
Prema preliminarnim podacima, za prva četiri mjeseca 2021, neto priliv SDI iznosio je 120,2 mil.€, što je za 33,5% manje g-n-g. Ukupan priliv SDI iznosio je 238,0 mil.€ (pad od 15,6%), što je rezultat pada dužničkih ulaganja, dok je ukupan odliv iznosio 117,8 mil.€ (rast 16,1% g-n-g). U ukupnom prilivu SDI najveći udio imale su Srbija (28,6 mil.€), Ruska Federacija (25,9 mil.€) i Švajcarska (16,7 mil.€), koje su zajedno činile oko 30% ukupnog priliva.

Grafik 1 Godišnji rast u industriji za period januar-april 2021.

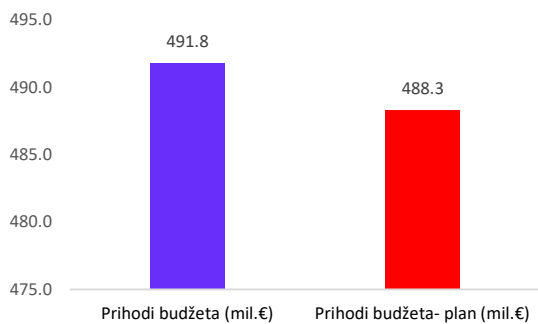
...Rast industrije za 4 mjeseca vođen većom proizvodnjom električne energije...

Grafik 2 Inflacija, CPI, godišnja stopa %

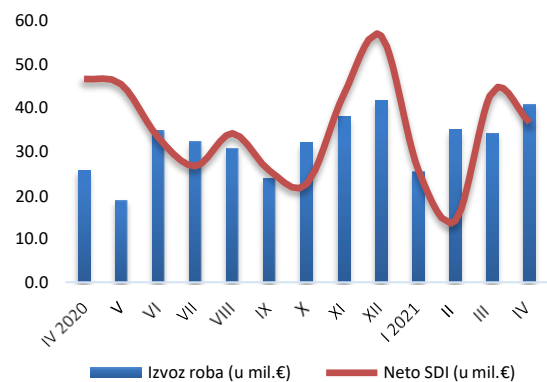
...Ubrzanje inflacije u aprilu i godišnji rast od 2,2%...

Grafik 3 Ostvareni i planirani prihodi budžeta za period januar-april 2021, u mil.€

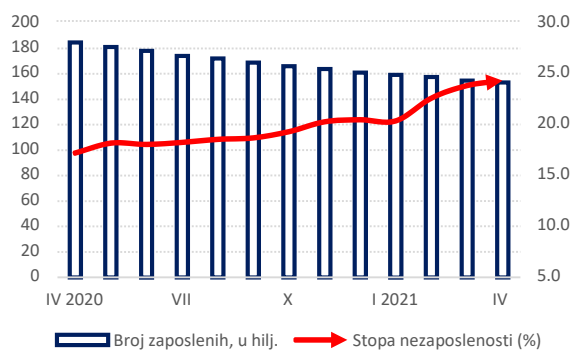
...Ostvareni prihoda budžeta u periodu januar-april veći 3,5 mil.€ u odnosu na planirane...

Grafik 4 Izvoz roba i neto SDI, u mil.€

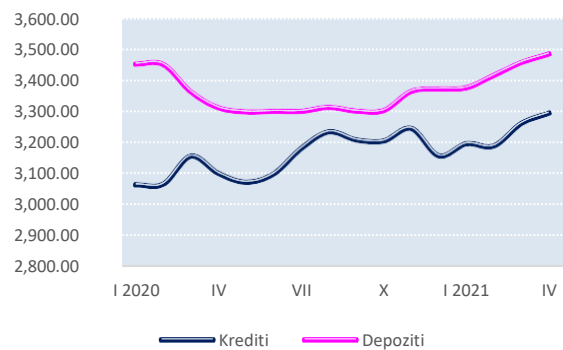
...Rast izvoza roba 18,3% za prva četiri mjeseca...

Grafik 5 Kretanja na tržištu rada

...Stopa nezaposlenosti na kraju aprila 2021. iznosila 24,3%...

Grafik 6 Ukupni krediti i ukupni depoziti, u mil.€

...Rast kredita i depozita od 6,2% i 5,2% na godišnjem nivou..

Tabela Realni sektor (Izvor: Monstat)

Realni sektor	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV	M-n-M	IV 2021 - g-n-g	2021/2020 g-n-g
Turizam																
Dolasci turista	103.0	1,658	16,659	32,855	60,384	38,829	12,558	8,089	7,836	15,134	13,532	9,902	18,827	90.1	18,179	-36.2
Noćenja turista	2,053	5,622	56,838	136,135	280,535	176,547	44,485	30,596	20,989	34,845	32,711	28,257	48,026	70.0	2,239	-25.4
Promet u maloprodaji																
Stalne cijene	-25.9	-19.1	-21.8	-31.9	-36.6	-23.4	-13.9	-11.9	-8.8	-6.0	-9.4	-6.2	28.3	9.0	28.3	1.7
Tekuće cijene	-26.2	-20.1	-22.2	-32.4	-37.1	-23.4	-14.5	-12.9	-9.6	-6.5	-9.1	-5.3	31.1	9.8	31.1	2.5
Industrija																
Industrijska proizvodnja	-16.0	-8.5	-21.7	-1.1	-2.6	-4.7	13.4	-0.7	-7.9	4.3	22.5	9.3	36.8	-32.2	36.8	16.0
Prerađivačka industrija	-20.2	12.8	-13.4	-0.8	-5.6	-6.9	-11.9	7.0	-2.8	-30.8	-8.7	-3.7	37.2	5.9	37.2	-2.0
Vađenje rude i kamena	10.5	9.5	-6.0	3.8	15.2	-14.3	-5.7	17.5	5.3	-11.5	8.9	-7.6	-53.7	-63.0	-53.7	-13.8
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	-14.5	-54.5	-37.6	-2.9	-3.6	2.3	75.2	-12.0	-15.4	37.8	64.2	28.1	96.6	-59.4	96.6	46.6

Tabela 1 Inflacija (Izvor: Monstat)

Inflacija - stope rasta	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV	M-n-M	IV 2021 - g-n-g	2021/2020 g-n-g
Indeks potrošačkih cijena	-0.9	-1.0	-0.2	-0.5	-0.5	0.1	-0.6	-1.0	-0.9	-0.7	-0.1	0.8	2.2	0.6	2.2	0.5
Harmonizovani indeks potrošačkih cijena	-1.1	-1.3	-1.0	-1.6	-1.6	-0.9	-1.2	-1.4	-1.3	-0.7	-0.2	0.5	1.8	0.6	1.8	0.4
Indeks proizvođačkih cijena	-1.0	0.3	-0.5	-0.6	-0.1	-0.9	-0.4	-0.6	-0.7	-0.2	0.9	1.6	n/p	n/p	n/p	n/p

Tabela 2 Tržište rada (Izvor: Monstat, ZZZCG, Fond PIO)

Tržište rada	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV	M-n-M	IV 2021 - g-n-g	2021/2020 g-n-g
Broj zaposlenih, u hilj.	184,607	181,030	178,178	174,170	172,154	168,778	165,961	163,851	160,978	159,129	157,355	154,782	153,172	-1.0	-17.0	-17.3
Broj nezaposlenih, u hilj.	40,361	42,194	41,890	42,367	43,065	43,383	44,811	47,053	47,509	47,257	52,437	55,283	56,431	2.1	39.8	43.7
Stopa nezaposlenosti (%) ²	17.2	18.2	18.1	18.3	18.6	18.7	19.3	20.3	20.5	20.4	22.6	23.8	24.3	0.5	7.1	28.1
Prosječna bruto zarada (€)	779	773	787	778	782	783	784	784	786	791	790	785	790	0.6	1.4	0.6
Prosječna neto zarada (€)	521	518	527	521	523	524	525	525	527	530	529	526	529	0.6	1.5	1.1
Prosječna penzija (€)	289	289	288	290	290	291	291	291	291	294	294	293	293	0.0	1.6	1.6

² Promjene (M-n-M, IV 2021 g-n-g i 2021/2020 g-n-g) prikazane u p.p.

Tabela 4 Monetarni sektor (Izvor: CBCG)

Monetarni sektor	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV 2021	M-n-M	IV 2021- g-n-g
Ukupni krediti (u mil.€)	3,102.8	3,074.8	3,101.0	3,181.9	3,235.5	3,210.2	3,206.8	3,246.6	3,159.2	3,197.7	3,190.7	3,262.5	3,295.3	1.0	6.2
Kreditni privredi (u mil.€)	1,117.4	1,123.2	1,129.7	1,148.7	1,129.6	1,123.0	1,117.7	1,121.4	1,109.2	1,106.7	1,122.0	1,136.3	1,150.5	1.3	3.0
Kreditni domaćinstvima (u mil.€)	1,366.7	1,373.9	1,391.0	1,389.4	1,392.7	1,395.7	1,398.7	1,402.2	1,394.2	1,394.0	1,391.4	1,391.2	1,395.6	0.3	2.1
Kreditni Opštoj vladi (u mil.€)	254.2	272.0	268.9	298.4	299.6	297.2	292.8	319.4	300.5	292.7	290.9	285.8	284.8	-0.4	12.0
Kreditni - ostalo (u mil.€)	45.9	42.7	42.2	41.4	44.4	44.1	42.9	43.6	37.1	39.5	34.2	34.1	33.9	-0.4	-26.0
Kreditni nerezidentima (u mil.€)	318.6	263.0	269.2	303.9	369.2	350.2	354.7	360.0	318.2	364.8	352.2	415.5	430.5	3.6	35.1
Nekvalitetni krediti (u mil.€)	163.0	162.2	163.2	162.5	160.1	180.0	182.5	192.0	172.9	182.1	181.8	177.9	181.8	2.2	11.6
Dug po osnovu blokade računa (u mil.€)	640.8	679.5	684.5	690.4	707.8	725.6	714.7	726.4	771.2	783.0	808.8	808.9	823.6	1.8	28.5
Ukupni depoziti (u mil.€)	3,312.5	3,299.2	3,300.9	3,301.2	3,313.5	3,302.0	3,303.6	3,364.7	3,372.9	3,376.5	3,416.3	3,457.5	3,485.0	0.8	5.2
Depoziti privrede (u mil.€)	964.7	975.7	963.7	960.1	1,021.6	1,036.9	1,020.4	1,041.2	1,014.8	0,998.6	1,028.9	1,029.1	1,006.6	-2.2	4.3
Depoziti stanovništva (u mil.€)	1,260.4	1,237.6	1,242.4	1,235.2	1,219.5	1,224.5	1,226.1	1,229.7	1,254.0	1,240.9	1,252.4	1,263.4	1,276.7	1.0	1.3
Depoziti Opšte vlade (u mil.€)	233.2	248.9	248.5	238.0	228.4	224.1	234.9	236.5	225.5	228.0	225.9	226.1	236.6	4.7	1.4
Depoziti - ostalo (u mil.€)	106.6	105.9	98.2	99.5	111.6	103.4	104.9	111.9	105.8	106.9	105.9	109.6	107.5	-1.9	0.8
Depoziti nerezidenata (u mil.€)	747.4	731.1	748.1	768.4	732.5	713.1	717.3	745.4	772.7	802.0	803.2	829.2	857.6	3.4	14.7
Kamatna stopa na kredite ³	6.0	5.9	5.9	5.9	5.9	5.9	5.9	5.8	5.8	5.8	5.8	5.8	5.8	0.0	-0.2
Kamatna stopa na depozite	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.0	0.0
Obavezna rezerva (u mil.€)	251.7	179.3	179.5	178.8	177.7	178.5	178.1	177.9	179.4	180.5	181.1	182.2	184.7	1.3	-26.6

Tabela 5 Eksterni sektor (Izvor: Monstat i CBCG)

Eksterni sektor	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV	M-n-M	IV 2021 - g-n-g	2021/2020 g-n-g
Izvoz roba (u mil.€)	25.7	18.8	34.8	32.1	30.7	23.8	31.9	37.9	41.6	25.3	34.9	34.2	40.8	19.3	58.7	18.3
Uvoz roba (u mil.€)	151.4	160.5	192.5	180.5	164.9	179.6	187.0	171.6	180.3	103.8	149.1	185.3	191.0	3.0	26.1	-8.4
Deficit robne razmjene (u mil.€)	-125.7	-141.7	-157.7	-148.4	-134.1	-155.8	-155.2	-133.7	-138.7	-78.5	-114.2	-151.1	-150.2	-0.6	19.4	-13.7
Neto strane direktne investicije (u mil.€)	46.5	45.3	33.1	26.6	34.1	25.5	22.5	43.1	56.5	25.8	14.1	43.8	36.6	-16.5	-21.4	-33.5

Tabela 6 Fiskalni sektor

Fiskalni sektor	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV	IV 2021/IV plan	IV 2021 - g-n-g	2021/2020 g-n-g
Prihodi budžeta (mil.€)	124.9	115.3	132.2	134.3	141.3	142.6	136.4	154.0	182.7	88.6	105.6	154.2	143.4	-8.0	14.8	-1.7
Izdaci budžeta (mil.€)	170.4	159.8	179.4	190.6	182.0	164.2	188.4	165.4	205.5	127.4	159.9	164.5	182.0	10.5	6.8	1.8
Suficit/Deficit budžeta (% BDP-a)	-1.0	-1.0	-1.0	-1.2	-0.9	-0.5	-1.1	-0.2	-0.5	-0.8	-1.1	-0.2	-0.8	n/p	n/p	n/p

Tabela 7 Međunarodno okruženje

Međunarodno okruženje	IV 2020	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2021	II	III	IV	M-n-M	IV 2021 - g-n-g	2021/2020 g-n-g
Brent crude oil (USD/barel)	18.38	29.38	40.27	43.24	44.74	40.91	40.19	42.69	49.99	54.77	62.30	65.40	64.80	-0.9	252.6	145.4
Aluminijum (USD/T)	1459.9	1466.4	1568.6	1643.8	1737.3	1743.8	1806.1	1935.3	2014.7	2004.0	2078.6	2190.5	2319.4	5.9	58.9	39.9
Euribor (12 mjeseci)	-0.11	-0.10	-0.23	-0.34	-0.37	-0.44	-0.49	-0.49	-0.50	-0.51	-0.48	-0.49	-0.49	0.0	-0.4	-0.3

³ Promjene (M-n-M i IV 2021 g-n-g) prikazane u p.p.